

**Вищий навчальний приватний заклад
«Дніпровський гуманітарний університет»**

**Комунальний заклад культури «Дніпропетровський національний
історичний музей імені Д. І. Яворницького»
Дніпропетровської обласної ради**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА. ІСТОРІЯ. КУЛЬТУРА»**

23 травня 2024 року

**Дніпро
2024**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального
приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 10 від 20 червня 2024 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова. Історія. Культура» (23 травня 2024 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2024. 157 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь працівники музеїв, культури, професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика тез охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали науково-практичної конференції можуть бути використані у практиці фахівців різних видів гуманітарної діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

© Вищий навчальний приватний
заклад «Дніпровський
гуманітарний університет», 2024
© Автори, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
-----------------	---

МОВА

Андрішко Олег. Вторинна номінація власних назв у «словничках-жартівничках»	7
Бабич Семен. Creation of Native American literary criticism in the 21 st century	10
Варакута Марина. Психологія атракції: роль мови та культурного контексту в міжособистісних стосунках	13
Гулько Дар'я. Потенціал штучного інтелекту щодо перекладання в розвитку та навчанні	17
Зав'ялов Дмитро. Відображення у поведінці людини психолінгвістичних процесів	19
Квітінська Ліана. Культура мови і кіматика – обґрунтування необхідності культури мовлення на базі фізичних процесів.....	22
Крашеніннікова Тетяна. Комунікація та її види.....	25
Лісунова Марія. “Self”–“Other” in Formation of Modern American Literary Cannon.....	28
Лісунова Марія. Актуальні питання використання штучного інтелекту в політиці та бізнесі.....	31
Михайличенко Елліна. Вплив штучного інтелекту на безпеку інформаційних технологій та виявлення загроз	35
Моргунова Аліна. «Голос Безмовності» О. П. Блаватської як приклад унікального перекладу духовно-релігійних текстів	38
Нацюк Мар'яна. The role of multilingualism in all tools.....	42
Нежива Ольга. Специфіка термінології в англійській мові у контексті готельно-ресторанної сфери	43
Ольховий Олег. Розвиток робочої пам'яті у процесі вивчення іноземної мови.....	45
Родіна Юлія. Глобалізація і питання мови – культурно-психологічні аспекти.....	48
Руколянська Наталія. Лексика кримінально-процесуальної субмови: категоріальний аспект	50
Самойленко Катерина. Формування національної ідентичності засобами мови.....	54
Сергієнко Наталія. Мовна грамотність як ознака професіоналізму майбутнього юриста.....	57
Сугерей Данило. Машинний переклад як кризисне рішення	60
Тихий Владислав. Важливість мовної компетентності у судочинстві.....	65
Холод Ірина. Психолінгвістичні аспекти вивчення англійської мови	67

ІСТОРІЯ

Волошко Олексій. Історична детермінованість Злуки 22 січня 1919 р.	72
Дудко Владислав. Римські допоміжні війська часів правління Марка Ульпія Траяна (98-117 рр. н.е.)	75
Дудник Олена. Життєвий рівень населення України в умовах економічної кризи 1991-1993 рр.	80
Леощенко Дмитро. Російсько-український конфлікт у контексті цивілізаційного протистояння	84
Лимар Андрій. Політичні репресії в СРСР як засіб боротьби з українською ідентичністю.....	88
Соловійов Віталій. Перебування Другої сербської добровольчої дивізії на території Катеринославщини в період I Світової війни	93
Сосновський Сергій. Військова організація та озброєння чорних клобуків	98
Сухомлин Олександр. Міський вимір трагедії голодомору: стереотипи і факти	102
Фоменко Світлана. Нові надходження філателії ДНІМ 2022-2023 рр., присвячені повномасштабній російсько-українській війні	106

КУЛЬТУРА

Алексєєв Артур. Прогреси у сфері робототехніки та їх інтеграція зі штучним інтелектом для автоматизації	109
Бакум Дар'я. Сім'я Крушельницьких	111
Галімова Анастасія. Народність як головний індикатор української православної церкви	115
Захарченко Марія. Вкрадені митці. Іван Айвазовський	121
Киян Анна. Психологічні особливості підліткового віку, особливості використання гумору підлітками	124
Корсунська Вікторія. Теорії комунікації: короткий огляд.....	128
Негодченко Ольга. Василь Стус – символ боротьби за свободу та права людини.....	133
Садикіна Ксенія. Шляхи розвитку професіоналізму майбутніх учителів в умовах нової української школи	139
Самарець Вадим. Postmodern and Metamodern Irony as a Literary Tool in Native American Literature.....	143
Соловійова Вікторія. Вкрадені імена Росією. Ілля Рєпін.....	146
Степанченко Вадим. Туризм і сьогодення – культура та безпека	148
Чичеріна Карина. Етичні аспекти використання штучного інтелекту	151
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	154

facts and express biased statements. Considering close connection between language and culture, there are issues regarding tool's responses in relation to cultural norms. FL teachers' concern about the balance between assistance and thoughtless utilizing of ChatGPT's responses is also analysed. The examples of ChatGPT's abilities in code-switching, multilingual response generating, their comparison and evaluation as well as devised classroom activities with the tool aiming at fostering learners' multilingualism are presented.

СПЕЦИФІКА ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ У КОНТЕКСТІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ

Ольга НЕЖИВА

доктор філософських наук, доцент, професор кафедри міжкультурної
комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Термін являє собою слово, що характеризується не лише стильовою співвіднесеністю, а й певною замкненістю в системі лексики на означення понять якоїсь окресленої галузі знань. Він утворюється на засадах рідної мови або запозичений із нейтрального термінологічного банку, тобто є міжнародним греко-латинським терміноелементом, так і з іншої мови, він повинен відображати ознаки даного поняття; значення терміну для спеціаліста рівняється значенню поняття.

Одним із ефективних способів формування англійських термінів у готельно-ресторанній сфері являється собою конверсія, а саме: субстантивація, яка пов'язана з найбільшою цінністю іменника з метою номінації. Особливої уваги заслуговують конверсійні утворення – іменники, утворені від дієслів із постпозитивами. Наприклад, *check-in* – *zareєstrувати прибуття*; *check-out* – *виселення гостей*; *walk-in guests* – *гості без попереднього бронювання*.

Проте найдинамічнішою частиною англійської термінології у готельно-ресторанній сфері, що займає левову частину у неї, є інтернаціоналізми, такі як:

hotel, concierge, business, transport, restaurant, partner, receptionist, barista, catering, assortment, тощо.

Також у результаті високої частотності вживання складних економічних термінологічних одиниць призвело до необхідності формування скорочень та аббревіатур. Відповідно до аналізу лінгвістичних досліджень, існують такі способи утворення скорочень та аббревіатур:

ROH (run of the house) – низька вартість номера, але по приїзду вам можуть дати як стандартний, так і делюкс номер. Тобто по суті, це розміщення на розсуд готелю;

SGL (Single) – одномісне розміщення;

DBL (Double) – двомісне розміщення; в номері одне двоспальне ліжко;

TWN (Twin) – твін, номер для двох гостей. Відмінність від DBL в тому, що замість двоспального ліжка в номері буде два односпальні;

TRPL (Triple) – тримісне розміщення; в номері може бути або одне двоспальне ліжко + одне одномісне ліжко, або три окремих одномісних ліжка

QDPL (Quadruple) – чотиримісне розміщення;

Ex.Bed (Extra Bed) – додаткове місце: розкладне або рідше – стаціонарне ліжко;

CHD (Child) – вартість розміщення дитини до 12-ти років. Зазвичай вартість вказується для дитини в номері з двома дорослими DBL + Chld, але також може бути SGL + Chld, DBL + 2Chld – два дорослих і дві дитини і SGL + 2Chld.

MB (main building) – основна будівля;

NB (new building) – новий корпус;

APT (appartament) – тип номерів, що мають крім зони проживання зону, обладнану кухонним куточком, з набором посуду, електроплитою, чайником, як правило продаються без харчування;

1 BDRM – апартаменти з однією спальнею;

2 BDRM – апартаменти з двома спальнями.

Таким чином, щоб вести бізнес із іноземними партнерами, необхідно знати особливості економічних термінів в англійській мові. Тому провівши аналіз словотвору економічних термінологічних одиниць в англійській мові можемо зробити висновок, що основними способами формування термінів є:

1) конверсія; 2) запозичення з інших галузей; 3) інтернаціоналізми; 4) похідні; 5) аббревіатури та сполучення. Це дослідження допоможе уникнути помилок вживання економічних термінів в англійській мові.

Список використаних джерел

1. Борщовецька В. Особливості англійських економічних термінів у процесі професійного спілкування. *Матеріали Міжнародн. наук.-практ. конф.* (Львів, 1-2 червня 2007 р.). Львів, 2017. Ч.1. С. 240-241.
2. Нежива О.М. *Феномен освітньої політики: національний та міжнародний виміри: монографія*. Київ: Зовнішня торгівля, 2017. 280 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
4. Тимченко І.І. , Головченко Г.Т. , Дерев'янко І.В. , Остапенко Г.І. *Теорія і практика перекладу*. Харків, 2006. 284 с.
5. Cambridge International Dictionary of English. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 1774 p.
6. Collins Russian Dictionary / [ed. by Catherine Love]. Great Britain: Harper Collins Publishers, 2009. 734 p.

РОЗВИТОК РОБОЧОЇ ПАМ'ЯТІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Олег ОЛЬХОВИЙ

студент ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Науковий керівник: Ірина ХОЛОД,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Сьогодні мовна освіта в Україні стала надзвичайно важливою на всіх рівнях, особливо у вищій освіті. Орієнтування України на європейські освітні стандарти та підписання Болонської декларації у 2005 році обумовлюють необхідність врахування принципів мовної політики Європейського Союзу.